

Annex 12.

NORMATIVA

NORMATIVA	CONTINGUT
ÀMBIT INTERNACIONAL	
Declaració Universal dels Drets Humans, 1948	Article 26.1. Tota persona té dret a l'educació. L'educació és gratuïta, si més no, en la instrucció elemental i fonamental. La instrucció elemental és obligatòria.
Declaració Universal dels Drets de l'Infant, 1959	Principi 7. L'infant té dret a rebre educació, que és gratuïta i obligatòria almenys en la seva etapa elemental. Se li dona una educació que afavoreixi la seva cultura general i li permeti, en condicions d'igualtat d'oportunitats, desenvolupar les seves aptituds i el seu judici individual, el seu sentit de responsabilitat moral i social, i esdevenir un membre útil de la societat.
Convenció sobre els Drets de l'Infant, 1989	Article 18. [...] Els pares, o si falten, els tutors legals, tenen la responsabilitat primordial de l'educació i el desenvolupament de l'infant. Article 28. Els estats membres reconeixen el dret de l'infant a l'educació, i amb l'objectiu d'aconseguir aquest dret progressivament i basant-se en la igualtat d'oportunitats, especialment han de: a) Implantar l'ensenyament primari obligatori i gratuït per a tothom. [...] d) Posar a l'abast de tots els infants informació i orientació sobre les qüestions referents a l'educació i professionals. e) Prendre mesures per a encoratjar l'assistència regular a l'escola i reduir les taxes d'abandonament escolar.
ÀMBIT ESTATAL	
Constitució espanyola, 1978	Article 27 1. Tothom té dret a l'educació. Es reconeix la llibertat d'ensenyament. [...] 4. L'ensenyament bàsic és obligatori i gratuït. 5. Els poders públics garanteixen el dret de tothom a l'educació, mitjançant una programació general de l'ensenyament, amb la participació efectiva de tots els sectors afectats i la creació de centres docents.
Llei 50/1981, de 30 de desembre, per la qual es regula l'Estatut orgànic del Ministeri Fiscal	Article 3.7 Per al compliment de les seves missions, correspon al Ministeri Fiscal: intervenir en els processos civils que determini la llei quan hi estigui compromès l'interès social o quan puguin afectar persones menors, incapaces o desvalgudes mentre es proveeix dels mecanismes ordinaris de representació.
Llei orgànica 8/1985, de 3 de juliol, reguladora del dret a l'educació	Article 1. Tots els espanyols tenen dret a una educació bàsica que permeti el desenvolupament de la seva pròpia personalitat i la realització d'una activitat útil a la societat. Aquesta educació és obligatòria i gratuïta en el nivell d'educació general bàsica i, si s'escau, en la formació professional de primer grau, així com en els altres nivells que estableixi la llei. Article 4.1. Els pares, mares o tutors, en relació amb l'educació dels seus fills i filles o pupils i pupil·les, tenen els drets següents: a) A rebre una educació, amb la màxima garantia de qualitat, d'acord amb les finalitats que estableixen la Constitució, l'Estatut d'autonomia corresponent i les lleis educatives. [...] 2. Així mateix, com a primers responsables de l'educació dels seus fills i filles o pupils i pupil·les, els correspon: a) Adoptar les mesures necessàries, o sol·licitar l'ajuda corresponent en cas de dificultat, perquè els seus fills i filles o pupils i pupil·les cursin els ensenyaments obligatoris i assisteixin regularment a classe. Disposició addicional segona 1. Les corporacions locals han de cooperar amb les administracions educatives competents, en el marc del que estableix la legislació vigent i, si s'escau, en els termes que s'acordin amb les corporacions, en la creació, la construcció i el manteniment de centres públics docents, com també en la vigilància del compliment de l'escolaritat obligatòria.

Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de las bases del règim local	Article 25.2. El municipi exerceix, en tot cas, com a competències pròpies, en els termes de la legislació de l'Estat i de les comunitats autònomes, en les matèries següents: [...] <i>n</i>) Participar en la vigilància del compliment de l'escolaritat obligatòria i cooperar amb les administracions educatives corresponents en l'obtenció dels solars necessaris per a la construcció de nous centres docents. La conservació, el manteniment i la vigilància dels edificis de titularitat local destinats a centres públics d'educació infantil, d'educació primària o d'educació especial.
Llei orgànica 1/1996, de 15 de gener, de protecció jurídica del menor, de modificació parcial del Codi civil i de la Llei d'enjudiciament civil	Article 13. Obligacions dels ciutadans i deure de reserva [...] 2. Qualsevol persona o autoritat que tingui coneixement que un menor no està escolaritzat o no assisteix al centre escolar de manera habitual i sense justificació, durant el període obligatori, ho ha de posar en coneixement de les autoritats públiques competents, que han d'adoptar les mesures necessàries per a la seva escolarització. 3. Les autoritats i les persones que per la seva professió o funció coneguin el cas han d'actuar amb la reserva deguda. En les actuacions s'ha d'evitar qualsevol interferència innecessària en la vida del menor.
Llei 26/2015, de 28 de juliol, de modificació del sistema de protecció a la infància i adolescència	Article 18. Actuacions en situació de desemparament [...] 2. D'acord amb el que estableix l'article 172 i següents del Codi civil, es considera situació de desemparament la que es produeix de fet a causa de l'incompliment, o de l'impossible o inadequat exercici dels deures de protecció establerts per les lleis per a la guarda dels menors, quan aquests quedin privats de la necessària assistència moral o material. [...] En particular, s'entén que existeix situació de desemparament quan es doni alguna o algunes de les circumstàncies següents amb prou gravetat que, un cop valorades i ponderades d'acord amb els principis de necessitat i proporcionalitat, representin una amenaça per a la integritat física o mental del menor: [...] <i>g</i>) L'absència d'escolarització o falta d'assistència reiterada i no justificada adequadament al centre educatiu i la permissivitat continuada o la inducció a l'absentisme escolar durant les etapes d'escolarització obligatòria.
Llei orgànica 3/2020, de 29 de desembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació	Article 4. L'ensenyament bàsic. 1. L'ensenyament bàsic [...] és obligatori i gratuït per a totes les persones. 2. L'ensenyament bàsic comprèn deu anys d'escolaritat i es desenvolupa, de forma regular, entre els sis i els setze anys d'edat.
ÀMBIT AUTONÒMIC	
Decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya	Article 66.3 Competències municipals i locals: [...] <i>o</i>) La participació en la programació de l'ensenyament i la cooperació amb l'administració educativa en la creació, la construcció i el manteniment dels centres docents públics; la intervenció en els òrgans de gestió dels centres docents i la participació en la vigilància del compliment de l'escolaritat obligatòria.
Estatut d'autonomia de Catalunya, 2006	Article 21. Drets i deures en l'àmbit de l'educació: [...] 1. Totes les persones tenen dret a una educació de qualitat i a accedir-hi en condicions d'igualtat. La Generalitat ha d'establir un model educatiu d'interès públic que garanteixi aquests drets. Article 44. Educació, recerca i cultura: [...] 3. Els poders públics han de promoure i han d'impulsar la implicació i la participació de la família en l'educació dels fills i filles, en el marc de la comunitat educativa [...].
Pacte Nacional per a l'Educació, 2006	Àmbit IV. Corresponsabilitat dels ajuntaments amb l'educació. [...] Programes preventius del fracàs escolar. El Departament d'Educació i els ajuntaments impulsaran, de manera concurrent, la coordinació general de programes relatius als deures de l'escolaritat obligatòria i la prevenció del fracàs escolar i al seu finançament. Els ajuntaments participen en la responsabilitat de fer complir l'escolaritat obligatòria, en l'elaboració de programes de prevenció del fracàs escolar, en la coordinació dels serveis necessaris per a aquesta prevenció i coordinen totes aquestes activitats amb els centres.
Decret 279/2006, de 4 de juliol, sobre drets i deures de l'alumnat i regulació de la convivència en els centres educatius no universitaris de Catalunya	Article 21.2 Deure d'estudi. Aquest deure bàsic es concreta, entre d'altres, en [...] <i>a</i>) Assistir a classe, participar en les activitats formatives previstes a la programació general de centre i respectar els horaris establerts.

Llei 12/2009, de 10 de juliol, d'educació	Article 5.1. Són ensenyaments obligatoris els compresos en l'educació bàsica, que inclou: a) L'educació primària. b) L'educació secundària obligatòria. Article 36. Criteris d'aplicació de mesures correctores i sancions 1. L'aplicació de mesures correctores i sancions no pot privar els alumnes de l'exercici del dret a l'educació ni, en l'educació obligatòria, del dret a l'escolarització. Article 59.6. En l'educació secundària obligatòria, s'ha de garantir un sistema global d'orientació professional i acadèmica que permeti als alumnes conèixer les característiques del sistema formatiu i productiu a fi d'escollir les opcions formatives adequades a llurs aptituds i preferències. Article 159. Competències dels ens locals: [...] Cinquè. La vigilància del compliment de l'escolarització obligatòria.
Llei 14/2010, de 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència	Article 13. Foment i suport a l'educació: 1. Els infants i els adolescents tenen dret a rebre el màxim nivell d'educació possible des de llur naixement. En tot cas, els poders públics han de garantir que qualsevol infant o adolescent rep l'educació establerta com a obligatòria legalment. [...] 4. El dret a l'educació, incloses les activitats extraescolars, esportives, de lleure i les activitats culturals dels infants i els adolescents, ha de prevaler per damunt de les pràctiques culturals, la tradició i la religió, i llurs manifestacions; aquestes pràctiques no poden justificar en cap cas una discriminació, limitació o exclusió d'infants i adolescents en el ple exercici d'aquest dret. Article 18.1. Els infants i els adolescents han d'assumir els deures i les responsabilitats que els corresponen d'acord amb el reconeixement de llurs capacitats per a participar activament en tots els àmbits de la vida. 2. Als efectes del que estableix l'apartat 1, i sens perjudici del que estableix la legislació civil respecte dels deures del fill o filla, els infants i els adolescents s'han de respectar a si mateixos, han de respectar les persones amb què es relacionen i l'entorn en què es desenvolupen, i han d'assistir a llur centre educatiu durant el període d'ensenyament obligatori. Article 52. No-escolarització, absentisme i abandó escolar: 1. Als efectes del que estableix aquesta llei, s'entén per: a) No-escolarització: el fet que els progenitors, els titulars de la tutela o els guardadors d'un infant o adolescent en període d'escolarització obligatòria no gestionin la plaça escolar corresponent sense una causa que ho justifiqui. b) Absentisme: l'absència de classe sense presentar justificant o sense una justificació acceptable. S'han de determinar per reglament quins són els casos que constitueixen absentisme lleu, absentisme moderat o absentisme greu, i quines són les mesures que cal adoptar en cada cas. c) Abandó escolar: el cessament indefinit de l'assistència a la plaça escolar corresponent per l'infant o l'adolescent en període d'escolarització obligatòria. 2. Les administracions públiques han de fer especial atenció a detectar els casos de no-escolarització, absentisme i abandó escolar i han d'adoptar de manera coordinada les mesures necessàries per a fer-hi front, mitjançant els protocols corresponents. Article 74. Prevenció general: 1. Les administracions públiques han de desenvolupar les actuacions necessàries per a prevenir els infants i els adolescents de les situacions que són perjudicials per a llur desenvolupament integral o per a llur benestar, i especialment de les següents: [...] f) Qualsevol forma de negligència en l'atenció física, sanitària o educativa. Article 77. Prevenció del risc social: [...] 4. L'Administració competent en infància i adolescència [...] ha de desenvolupar programes integrals d'atenció [...] amb mesures extraordinàries de suport a l'escolarització [...]. Article 100. Deure de comunicació, intervenció i denúncia: [...] 3. Tots els professionals, especialment els professionals de la salut, dels serveis socials i de l'educació, han d'intervenir obligatòriament quan tinguin coneixement de la situació de risc o de desamparament en què es troba un infant o adolescent, d'acord amb els protocols específics i en col·laboració i coordinació amb l'òrgan de la Generalitat competent en matèria de protecció dels infants i els adolescents. Aquesta obligació inclou la de facilitar la informació i la documentació que calgui per a valorar la situació de l'infant o l'adolescent. Article 102. Definició i concepte de les situacions de risc: 1. Als efectes del que estableix aquesta llei, s'entén per situació de risc la situació en què el desenvolupament i el benestar de l'infant o l'adolescent es veuen limitats o perjudicats per qualsevol circumstància personal, social o familiar, sempre que per a la protecció efectiva de l'infant o l'adolescent no calgui la separació del nucli familiar. 2. Són situacions de risc: e) La manca d'escolarització en edat obligatòria, l'absentisme i l'abandó escolar.

	Article 142. Contingut i funció de les mesures educatives. Les mesures educatives correctores han de tenir un contingut i una funció fonamentalment educatius. No es poden aplicar mesures correctores que impliquin [...] privació del dret a l'educació obligatòria i d'assistència al centre escolar, o que atemptin contra la dignitat de l'infant o l'adolescent. Article 157. Infraccions lleus: [...] c) No gestionar, els progenitors, els tutors o els guardadors de l'infant o l'adolescent en període d'escolarització obligatòria, la plaça escolar corresponent sense causa que ho justifiqui. Article 158. Infraccions greus: [...] e) Impedir, els progenitors, els tutors o els guardadors d'un infant o adolescent en període d'escolarització obligatòria, que aquest assisteixi al centre escolar quan disposa de plaça i sense cap causa que ho justifiqui.
Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius	Article 24. Mesures correctores i sancionadores: [...] 2. Les normes d'organització i funcionament del centre [...] han de preveure mesures correctores referides a les faltes injustificades d'assistència a classe i de puntualitat. Article 50.3. Correspon al director o directora del centre, en el marc dels sistemes de control de la jornada i l'horari del personal, resoldre sobre les faltes d'assistència i de puntualitat no justificades.
Decret 230/2013, d'1 d'octubre, de règim sancionador en matèria d'infància i adolescència, en l'àmbit competencial de l'Administració de la Generalitat de Catalunya	Article 2. Competència de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (DGAIA): 2.1 La persona titular de la DGAIA és l'òrgan administratiu competent per incoar i resoldre els procediments sancionadors tramitats per les infraccions indicades en aquest article. [...] Les infraccions fan referència al que preveuen els apartats c) i d) de l'article 157 i els apartats a) i e) de l'article 158 de la Llei 14/2010, de 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència (descrites anteriorment en aquesta normativa de referència).
Resolució anual (per cada curs escolar) per la qual s'aproven les normes de preinscripció i matrícula d'alumnes als centres del Servei d'Educació de Catalunya i altres centres educatius, en els diversos ensenyaments sostinguts amb fons públics	En el segon cicle d'educació infantil i els ensenyaments obligatoris, l'alumne/a perd la plaça assignada si no s'incorpora al centre en el termini de dues setmanes des de l'inici de curs o des de l'assignació de plaça, o si, un cop matriculat, deixa d'assistir al centre durant el termini de dos mesos, sense una causa justificada i un cop exhaurides les vies de comunicació amb ell o amb la família. Si escau, cal comunicar als serveis socials de l'ajuntament i a la inspecció d'educació el possible incompliment de l'escolarització obligatòria. En qualsevol cas el Departament d'Educació i Formació Professional garanteix un lloc escolar a l'alumnat que, havent renunciat o perdut el lloc escolar gratuït adjudicat per aplicació d'aquest article, romanguí al sistema educatiu català. (Habitualment publicat al punt 8.6. Matrícula.)